

Utvärderingsrapport

Forskning och utveckling i Sörmland (FoUiS) har haft i uppdrag av Samordningsförbundet RAR Sörmland att utvärdera samverkansprojektet "*Campus Slussen*".

Insatsens bakgrund och genomförande

Campus Slussen var ett projekt som innebar en samverkansinsats mellan Vuxenutbildningen, Arbetsförmedlingen, Vuxenenheten och Arbetsmarknadsenheten i Nyköping. Insatsens målgrupp var individer med kort eller ingen studiebakgrund från hemlandet och som hade begränsade arbetslivserfarenheter och inte nådde målen i sin SFI-undervisning. De riskerade att stängas av på grund av brist på progression. Det är elever i studieväg ett, det vill säga elever med mycket kort studiebakgrund. Det övergripande målet var att genom Campus Slussens riktade stödinsatser närma deltagare till arbetsmarknaden och egenförsörjning. Syftet var att utveckla deltagarnas språk och självbild som arbetande individer. Inspiration till Campus Slussen kommer från Göteborgs stad som drivit ett liknande projekt mot just denna målgrupp med goda resultat.

Campus Slussen planerade för tre deltagaromgångar per år med ca 12–15 deltagare per omgång. Varje period skulle löpa över tre månader med möjlighet till förlängning på upp till tre månader. Den längsta tid som en deltagare skulle kunna delta i Campus Slussen var därmed 6 månader. Deltagarna var med i Campus Slussen ca 30–35 timmar per vecka. Den tiden användes till svenska med inriktning på tal med en SFI lärare, hälsoskola, arbetslivsintroduktion i bemärkelsen kunskap om yrken, arbetsplatser, och samhällssystemet.

Projektet lyfter fram vissa aspekter av insatsen som viktiga för Campus Slussens framgång. Dessa framgångsfaktorer är individuellt upplägg av aktiviteter i kursen, tydliga hållbara mål för individer, förmedlande av kunskap som är relevant för individens mål samt kontakt med arbetsmarknaden.

Campus Slussen startades 2021-01-11 och skulle ha pågått till 2023-03-31. Projektet har avslutats i förtid efter två omgångar under hösten 2022, till stor del därför att det ej gått att rekrytera deltagare till insatsen.

Insatsens syfte

Det övergripande syftet med insatsen "*Campus Slussen*" är att utföra riktade stödinsatser för att stärka självbilden och motivationen till egenförsörjning för målgruppen för att de ska komma ett steg närmare arbetsmarknaden.

Insatsens målgrupp

Målgruppen är individer som går studieväg ett i SFI-utbildning och riskerar att stängas av då de ej når mål för kursen. Studieväg ett vänder till elever med mycket kort studiebakgrund, och dessa elever har lång tid i denna studieväg.

Insatsens mål

Det övergripande målet med insatsen var att unga vuxna tar ett eller flera steg framåt mot ett fungerande samhälls- och/eller arbetsliv. Insatsen har specifika projektmål, individmål och effektmål, vilka beskrivs i ruta 1 (och tabell 1).

Utvärderingens syfte och genomförande

Det huvudsakliga syftet med utvärderingen är att undersöka om projektet nått uppsatta mål och vilka aspekter av insatsen som varit mer eller mindre framgångsrika. Det innebär att utvärderingen primärt kommer att undersöka om deltagarna närmat sig arbetsmarknaden.

En annan viktig aspekt av utvärderingen är att i lärande syfte undersöka förutsättningarna för projektet, hur planerna realiserats samt hur förändringar i omvärlden påverkat möjligheterna att genomföra de planerade aktiviteterna.

Utvärderingen har inneburit att utvärderaren haft kontakt med projektledare under projekttiden. Stöd för utveckling av Excel fil men projektet hade formulerat egna frågor till deltagare och ville ej ha stöd i detta.

Projektmål:

P1. Av deltagarna som påbörjar Campus Slussen, ska minst 60% även fullfölja hela insatsen (3-6 mån).

P2. Av deltagarna som fullföljer hela insatsen, ska minst 90% ha en individuell hållbar plan med relevanta delmål hur de ska närma sig arbetsmarknaden och egenförsörjning.

P3. Av samtliga deltagare som fullföljer hela insatsen i Campus Slussen, ska minst 75% ha närmat sig arbetsmarknaden och egenförsörjning, genom att de efter deltagande i Campus Slussen deltar i någon utav följande aktiviteter:

- arbete med anställningsstöd från Arbetsförmedlingen
- praktik inom Arbetsmarknadsenheten eller annan praktik
- deltar i projektet "Vägen till självförsörjning"
- går in i ett "jobbspår" inom DUA (SFI och yrkeskurs med språkpraktik)
- eller någon annan för individen passande aktivitet

P4. Av samtliga deltagare som fullföljer hela insatsen i Campus Slussen, ska minst 75% ha uppnått sådana språkkunskaper att de kan delta i någon av aktiviteterna i punkt 3.

P5. Av samtliga deltagare som fullföljer hela insatsen i Campus Slussen, ska alla uttrycka att de stärkt sin självbild.

P6. Av samtliga deltagare som fullföljer hela insatsen i Campus Slussen, ska alla uttrycka att de fått en ökad motivation till egenförsörjning.

Ruta 1: Insatsens projekt-, individ-, och effektmål.

Utvärderingens frågeställningar, underlag och bedömningar

Tabell 1: Beskrivning av utvärderingens frågeställningar, dokumentation samt utvärderingens bedömning.

P1. Har minst 60% av deltagarna som påbörjat Slussen fullföljt insatsen? Ja nej		
Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
Aidentifierad dokumentation om deltagare	Aidentifierad dokumentation om deltagare Dokumentation för 2022-10-31: Deltagare: 31 Ej avslutat: 4	Målet bedöms vara uppnått. Motivering är att mer än 60% (87%) av deltagarna genomfört hela insatsen.
P2. Har 90% av de deltagare som fullföljt insatsen "en individuellt hållbar plan med relevanta delmål" för att närma sig arbetsmarknad och egen försörjning?		
Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
Aidentifierad dokumentation om deltagare	Aidentifierad dokumentation om deltagare. Materialet består av en Excel fil med aidentifierad individdata, i filen framgår om plan finns, ej om den är hållbar eller har relevanta delmål. När det finns dokumenterad förflyttning i mål P3 nedan går det förmoda att delmålen varit relevanta. Dokumentation för 2022-10-31: Deltagare som fullföljt insatsen: 27 Saknar mål: 1	Målet bedöms vara uppnått. Motivering är att mer än 90% (96%) av deltagarna som genomfört hela insatsen har mål.
P3a. Har 75 % av de deltagare som fullföljt hela insatsen närmast sig arbetsmarknad och egen försörjning?		
Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
Dokumentation av deltagarnas kommande insatser vid avslut	Aidentifierad dokumentation om deltagare. Materialet består av en Excel fil med aidentifierade individdata. Dokumentation för 2022-10-31: Deltagare som fullföljt insatsen: 27 Deltagare som återförts till vuxenhet: 3	Målet bedöms vara uppnått, med motivering att fler än 75% (89 %) av deltagarna har förändrad sysselsättning efter projektet.
P3b. Deltar de i någon av de listade aktiviteterna arbete med anställningsstöd från Arbetsförmedlingen praktik inom Arbetsmarknadsenheten deltar i projektet "Vägen till självförsörjning" går in i ett "jobbspår" inom DUA eller någon annan för individen passande aktivitet		
Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
Dokumentation av deltagarnas kommande insatser vid avslut	Aidentifierad dokumentation om deltagare. Materialet består av en Excel fil med aidentifierad individdata. Dokumentation för 2022-10-31: Deltagare som deltar i vägen till självförsörjning: 14 JOB AF: 3 Yalla mamma: 5 SAMHALL/väntar på SAMHALL: 2 Åter vuxenhet: 3	Flera deltagare deltar i flera av de möjliga aktiviteterna Målet bedöms vara uppnått.
P4. Har minst 75% av deltagarna uppnått sådana språkkunskaper att de kan delta i någon av aktiviteterna i punkt 3b?		
Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
Dokumentation av deltagarnas kommande insatser vid avslut	Aidentifierad dokumentation om deltagare. Materialet består av en Excel fil med aidentifierade individdata. Dokumentation för 2022-10-31: Deltagare som fullföljt insatsen: 27 Deltagare som återförts till vuxenhet: 3 Excelfil. I filen redovisas om deltagaren utvecklat sin svenska. Filen är sammanställd av projektledare. Dokumentation för 2022-10-31: Deltagare som fullföljt insatsen: 27	Målet bedöms vara uppnått, med motivering att fler än 75% (89 %) av deltagarna har förändrad sysselsättning. Enligt bedömningen av projektledare har 59% förbättrat sin svenska. SFI-läraren i projektet bedömer andelen som större.

	<p>Deltagare som förbättrat sin svenska: 16</p> <p>Samt rapport som lyfter uttalanden från samarbetspartners</p> <p><u>Anekdotisk evidens i rapport:</u> Handläggare inom kommunens vuxenenhet lyfter att deltagare förbättrat sin svenska</p>	<p>Att handläggare berättar detta indikerar att de ser språkutvecklingen som märkbar.</p>
<p>P5. Har samtliga deltagare som fullföljer hela insatsen i "Campus-slussen" uttryckt att de stärkt sin självbild?</p>		
Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
<p>Dokumentation av delmål gällande stärkt självbild.</p>	<p>Avidentifierad dokumentation om deltagare. Materialet består av en Excel fil med avidentifierad individdata, i filen finns mått som ska representera stärkt självbild</p> <ul style="list-style-type: none"> - Om deltagarna tror att de kommer få arbete - Om deltagarna kommer följa sin individuella plan <p><u>Dokumentation för 2022-10-31:</u> Deltagare som fullföljt insatsen: 27 Deltagare som tror att de har goda möjligheter att få arbete uppstart/avslut: 5/10 Deltagare som tror att de har dåliga möjligheter att få arbete vid uppstart/avslut 12/13</p> <p>Deltagare som kommer följa sin individuella plan: skala 1-10 där ett är i liten grad och tio är hög grad.</p>	<p>Målet bedöms ej vara uppnått</p> <p>Det är tveksamt om frågeställningarna fångar självbild. Men givet att detta fångar självkänslan så har inte alla deltagare stärkt sin självbild. Då det är få svarande är det olämpligt att räkna procent på antalet. Lite fler (tio istället för fem) deltagare trodde vid avslut att de hade goda möjligheter att få arbete. Men fler deltagare än de som var positiva trodde att de hade dåliga förutsättningar att få arbete även vid projektets avslut.</p> <p>Deltagarnas svar på frågan om de ska följa sin individuella plan varierar från i mycket liten där medlet är 5,6 och medianen är fem.</p>
<p>P6. Har samtliga deltagare som fullföljer hela insatsen i "Campus-slussen" uttryckt att de fått en ökad motivation till egenförsörjning?</p>		
Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
<p>Dokumentation av delmål gällande ökad motivation.</p>	<p>Avidentifierad dokumentation om deltagare. Materialet består av en Excel fil med avidentifierad individdata, i filen finns mått som ska representera motivation till egenförsörjning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hur viktigt deltagarna upplever att det är att skaffa ett arbete - Varför deltagarna anser att det är viktigt att arbeta <p><u>Dokumentation för 2022-10-31:</u> Deltagare som fullföljt insatsen: 27</p> <p>Deltagare upplevelse av hur viktigt det är att skaffa ett arbete mäts på en skala 1-4 där ett inte viktigt, två ganska viktigt, tre viktigt och fyra väldigt viktigt.</p> <p>Frågan om varför det är viktigt med arbete verkar vara en öppen fråga.</p>	<p>Målet bedöms ej vara uppnått</p> <p>Det är tveksamt om frågeställningarna fångar ökad motivation. Men givet att detta fångar ökad motivation så har inte alla deltagare stärkt motivation till egenförsörjning.</p> <p>Deltagarnas svar på frågan om hur viktigt det är att få arbete varierar från ganska viktigt till väldigt viktigt och där medlet är 3,1 och medianen är tre.</p> <p>Flertalet har sagt ekonomi som den viktigaste anledningen, ibland i kombination med annan anledning</p> <p>5 personer svarade ekonomi 4 personer svarade ekonomi & bättre mående 3 personer svarade vill klara mig själv 2 personer svarade ekonomi & hjälpa barnen 2 personer svarade ekonomi & resa 2 personer svarade prata svenska på arbetet 1 person svarade hjälpa barnen 1 person svarade inte bara vara hemma 1 person svarade ekonomi och språk 1 person förstod inte frågan</p>
<p>Har projektet genomförts enligt plan? Ja/Nej.</p>		

Efterfrågat underlag	Faktiskt underlag	Utvärderingens bedömning
Mäts via projektdokumentation (tex projektplan, kontinuerlig dokumentation under projektets gång) och intervju.	Månadsrapporter finns, intervju skedde med projektledare, ägare samt språklärare under september- oktober	<p>Projektet har inte genomförts enligt plan, det har funnits för litet deltagarunderlag. Efter ett år slutade en av två projektledare. Deltagarantalet fortsatte att vara lägre än planerat och projektet avslutades i förtid.</p> <p>Strukturella förutsättningar påverkade både rekrytering av deltagare och möjligheten att föra deltagarna vidare. Projektet har arbetat med intentionen att (gällande tex studiestöd och praktikplatser), så fortlöpte det i övrigt enligt plan. Av de tre planerade omgångarna genomfördes två. Och dessa genomfördes enligt intentionen i projektet. Den sista genomfördes inte alls.</p> <p>Frågeställningen anses delvis besvarad.</p>

Intervjuer

Intervjuerna har syftat till att ge en förståelse för hur projektmedarbetare förstått insatsen samt vilka lärdomar som går att dra från dem. De tre personer som intervjuats är projektledare i insatsen, SFI-lärare i insatsen samt projektägare.

Intervju med projektledare

Intervjun med projektledaren handlade om Campus Slussen och deltagarna. Deltagarna kunde enligt hen delas in i tre kategorier av svårigheter som gjort att deltagarna inte haft progression i sin SFI.

1. Deltagare som saknar skriftspråk.
2. Deltagare som har en kognitiv oförmåga, dyslexi eller intellektuella svårigheter.
3. Inlärd hjälplöshet, individen förlitar sig på att någon annan som socialtjänsten eller exempelvis kusinen fixar det som behövs som exempelvis pengar, det finns en trygghet i det.

Projektledaren betonar att Campus Slussen har arbetat mycket med känslan av sammanhang, för deltagarna och hur det varit viktigt med en sträng men varm attityd, som exemplifieras med att den som inte kommer till insatsen får höra att den är saknad. Det hen är mest stolt över vad gäller deltagarna är att "*det är många som har sagt att nu vet jag varför det är så viktigt att lära sig svenska*".

Vad gäller samverkan berättar projektledaren att det varit svårt med aktiviteter. I början, när vägen till självförsörjning fanns som projekt så kunde Campus Slussen aktualisera människor där- men när det skulle transformeras och bli jobbtorg så har det blivit stopp. Att få in deltagare i DUA-samarbete- våra deltagare är inte på D-nivå. Då hittade vi andra vägar som projektet Yalla mamma, men de har inte kunnat fortsätta. De tänkta vägarna för deltagarna försvann en efter en. Då blev det svårt att komma på möjliga utvecklingsvägar för personerna när mottagande verksamhet inte får pengar för dem.

Projektledaren menar att de kanske var lite naiva, entusiastiska i sin syn på samverkan. Hen betonar känslan av att stöta på hinder. Om världen inte skulle förändrats skulle det nog gått enklare och de skulle fått ut deltagare på mer varierade ställen. Hen betonar att det inte är någons fel, och att alla enskilda

personer de samverkat med har varit fantastiska. Hen sammanfattar det som att *"det är svårt att göra stora underverk på tre månader, det tar längre tid än man tror om inte vägarna är uppkörda. Det var väl ett syfte att vi skulle köra upp vägarna, men det var gråsuggor i vägen, roadblocks."*

Intervju med SFI-lärare

Intervjun med SFI-läraren handlade till stor del om svårigheten att uttala sig om språkutveckling när den var svår att mäta. I henens ordinarie arbete som SFI-lärare har hon test som bekräftar att eleven lärt sig. I insatsen slussen har hen inte haft test, men upplever att deltagarna i insatsen har enligt deras lärare blivit bättre på svenska. Det handlar om utveckling av ordförråd, förmåga att förstå och förmåga att uttrycka sig. SFI-läraren berättar att det har noterats av projektmedarbetare, deltagare och kontakter på försörjningsstöd och vuxenheten.

" [...skrivandet tar väldigt, väldigt mycket energi [...]vi har fokuserat på att få igång talet och helt enkelt att förstå, förstå det talade och att kunna använda språket på det sättet."

Det har varit viktigt att arbeta med muntligt fokus snarare än textfokus då deltagarna har/hade kort (men olika kort) skolbakgrund och en brist på progression i sin SFI bakgrund. Läraren bedömer att den språkliga progressionen har handlat om en blandning av individuell ensamträning med träning lärare och coach, gruppverksamhet med bland annat övningar i suggestopedi (en form av språkinlärningsmetod) och mycket omväxling i hur undervisningen går till, men utifrån så fasta ramar att deltagarna förstått vad de ska göra och vågat använda språket.

" Vi har ju tema arbetsmarknad och hälsa i det här projektet, och där har ju språket rört sig omkring hela tiden och den stora skillnaden är väl att i och med att de ska jobba med mot att de skulle ta ett steg närmare arbetsmarknaden så har ju individuella coachens roll individuellt varit mycket att se vad behöver just individen hjälp med för att kunna börja söka arbete så småningom? Små enkla steg att kunna öppna datorn, läsa sina mejl lite sådana saker. Sen har vi ju även haft grupp gemensamma aktiviteter där vi har pratat om de här olika temana i gruppen."

Intervju med projektägare

Intervjun med projektägaren handlade om förutsättningar för insatsen, och hur hen som projektägare sett på det. En viktig aspekt av insatsen är att den ej kunnat genomföras som planerat utifrån strukturella förändringar med digitaliserad arbetsförmedling, och kommunal omorganisation med nya (eller avsaknad av) samarbetsparter inom kommunen. Det har inte funnits parter att samverka med.

Projektägaren berättade att idén till projektet kom från en större kommun. Det inspirerande och de och ville samverka med andra i kommunen och på arbetsförmedlingen runt elever som läst länge på SFI (7-8 år) och inte gjort så stora framsteg. Campus Slussen skulle innebära att skapa en plan för att de ska närma sig arbetsmarknaden och se sig som en arbetande person.

Lärdomarna från projektet kommer i första hand att tillämpas på arbetsmarknadsenheten, inte på SFI. Enheten har plockat upp delar av projektet: *"betydelsen av hälsa, för att kunna arbeta så måste man må bra både fysiskt och psykiskt, att man ska kunna att man ska påverka det själv. Att språkinläring kan vara liksom inte språkstudier enbart utan att det kan vara liksom att man lär sig det språket som är kopplat till arbetsmarknad till arbetsplatser. Sådana saker."*

Vad gäller SFI bekräftade insatsen förförståelsen att det är viktigt med språkpraktik, men ramar som betygskriterier etc gör att SFI-undervisningen bara i begränsad omfattning kan tillgodose behov av förståelse för samhället:

"Att dom behöver lära sig det som är viktigt för att liksom klara sig i samhället och det alltså det står ju i våra styrdokument, men man kanske ibland glömmer bort det och kanske blir lite för mycket språkundervisning även om det är det som det är i grund och botten. Vi har ju liksom kursplaner och betygskrav och sådana saker. Men det jag tror att vi kommer att tänka lite mer på det."

Den betoningen av samhällsförståelse lyfts som ett generellt utvecklingsområde för kommunen.

"Sen önskar ju jag att vi i Nyköping kommit fram till någon variant av att kombinera SFI studier med språkpraktik, för det är just språkpraktik som jag tror är nyckeln[...] hur fungerar det på en svensk arbetsplats? Många har inte varit på det."

I citatet betonas att en del av SFI-eleverna aldrig varit på en svensk arbetsplats.

Utvärderingens utlåtande

Sammanfattningsvis bedöms att insatsen Campus Slussen har genomförts enligt de avsikter som projektet beviljades finansiering för. Men genom förändrade förutsättningar att rekrytera personer och genomföra planerad slussning innebär begränsningar i insatsens framgång.

Individnivå: Slussen har bidragit till stegförflyttningar för de individer som deltagit i insatsen. De har enligt ansvarigas uppfattning uttryckt i intervjuerna blivit bättre på svenska och flera har gjort förflyttningen att bli målgrupp för andra insatser som "Yalla mamma". Den stegförflyttningen är en framgång för projektet.

I intervjuer har projektledare, språklärare och projektägare trots projektets inriktning uttryckt att projektet bidragit till deras och deltagarnas förståelse för kulturella skillnader i syn på familjeförsörjning och arbete. De förvånades över att deltagare inte var mer motiverade att få arbete och att flera deltagare inte såg arbete som något som bidrar till positiv självkänsla. Projektet har bidragit till att lyfta arbete och argumentera för arbete som något viktigt.

Campus Slussen visar på en svårighet som finns hos många projekt. Campus Slussen utformades för en situation som uppmärksammats, individer som behövde stöd för att komma vidare från strandade SFI-studier, och planen för lösningen gjordes utifrån de dåvarande förutsättningarna för samverkan. När sedan en part,

arbetsförmedlingen, förändrade arbetsätt fanns ej de förutsättningar som projektet utgått från.

Eskilstuna 2022-01-20

Lina Larsson

Forskningsledare, utvärderare

FoU i Sörmland, lina.larsson@fou.sormland.se